

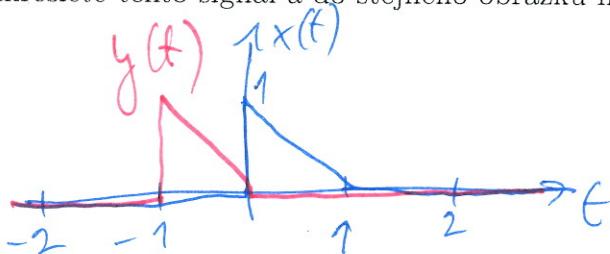
Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 2.1.2020, skupina A

DEF

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (prosím čitelně!)

Příklad 1 Signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = \begin{cases} 1-t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$

Nakreslete tento signál a do stejného obrázku nakreslete signál $y(t) = x(t+1)$.

Příklad 2 Periodický signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = 14 + 16 \cos(400\pi t - 0.3\pi)$. Určete hodnotu nultého koeficientu jeho Fourierovy řady (FŘ).

→ Amplituda stejnospenné složky

$$c_0 = \dots$$

14

Příklad 3 Ukažte na zvoleném periodickém **komplexním** signálu se spojitým časem $x(t)$, že pro jeho koeficienty Fourierovy řady (FŘ) neplatí symetrie platná pro reálné signály: $c_k = c_{-k}^*$

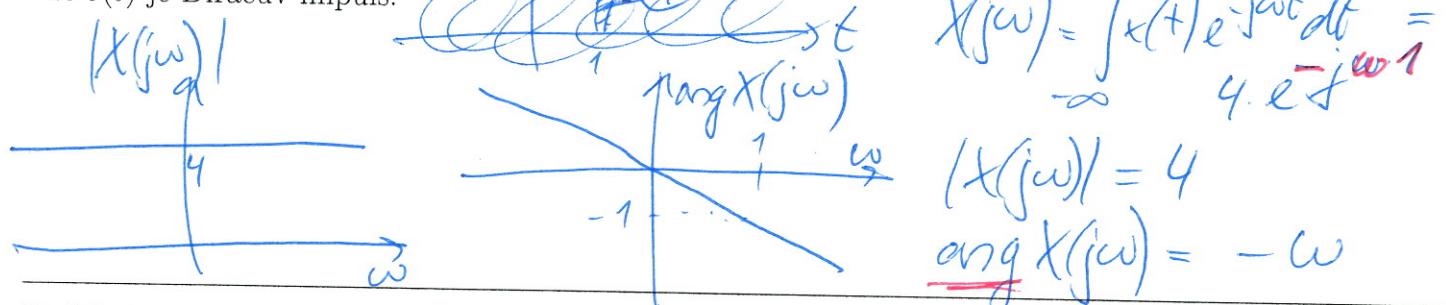
Např. komplexní expoziciála $x(t) = e^{j\omega t}$

má jen $c_1 = 1$, $c_{-1} = 0$

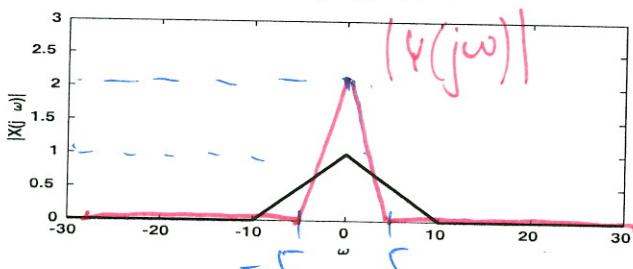
neplatí, že $c_{-1} = c_1^*$!

jinej' možnost, viz z
webo i dalsi'...

Příklad 4 Nakreslete průběh modulu a argumentu spektrální funkce $X(j\omega)$ pro signál: $x(t) = 4\delta(t-1)$, kde $\delta(t)$ je Diracův impuls.

Příklad 5 Na obrázku je modul spektrální funkce $|X(j\omega)|$ signálu $x(t)$. Nakreslete do stejného obrázku modul spektrální funkce $|Y(j\omega)|$ zpomaleného signálu $y(t) = x(\frac{t}{2})$

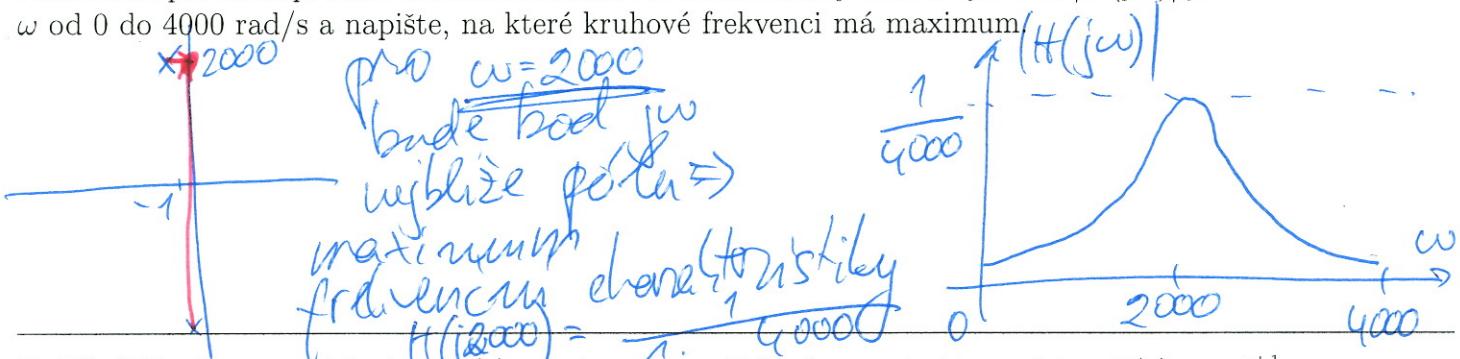
$$m = \frac{1}{2}$$

$$\begin{aligned} y(t) &= x(m t) \\ Y(j\omega) &= \frac{1}{m} \cdot X(j\omega) = \\ &= 2 \cdot X(2j\omega) \\ &= 2 \cdot "rychlejsi;" \text{ a } 2 \cdot "vetsi;" \end{aligned}$$

Příklad 6 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem nemá žádné nulové body a má dva póly:

$$p_1 = -1 + j2000, p_2 = -1 - j2000$$

Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(j\omega)|$ pro kruhové frekvence ω od 0 do 4000 rad/s a napište, na které kruhové frekvenci má maximum.

Příklad 7 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem je dána takto: $H(s) = \frac{s+1}{s^2-2s+1}$

Určete, zda je systém stabilní.

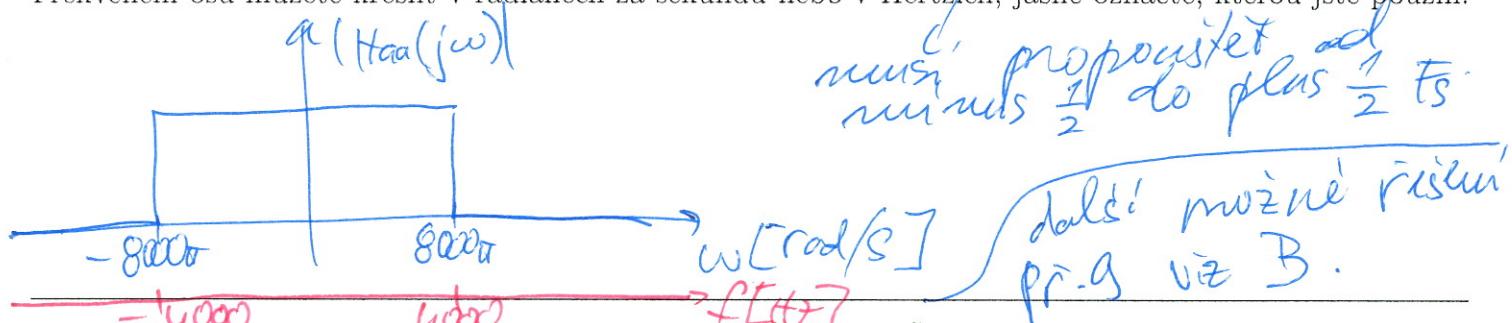
$$H(s) = \frac{s+1}{(s-1)(s-1)}$$

jelikož Reálná složka je lineární $\Rightarrow$ nestabilní

na póly $p_1 = 1, p_2 = 1$

Příklad 8 Nakreslete průběh modulu frekvenční charakteristiky anti-aliasingového filtru $|H_{aa}(j\omega)|$ pro vzorkování na vzorkovací frekvenci $F_s = 8$ kHz

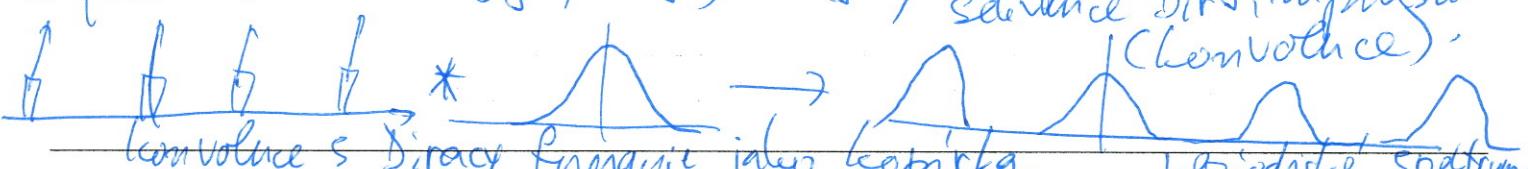
Frekvenční osu můžete kreslit v radiánech za sekundu nebo v Hertzích, jasně označte, kterou jste použili.

Příklad 9 Dokažte libovolným způsobem, že spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ (ω je normovaná kruhová frekvence) signálu s diskrétním časem $x[n]$ je periodická.

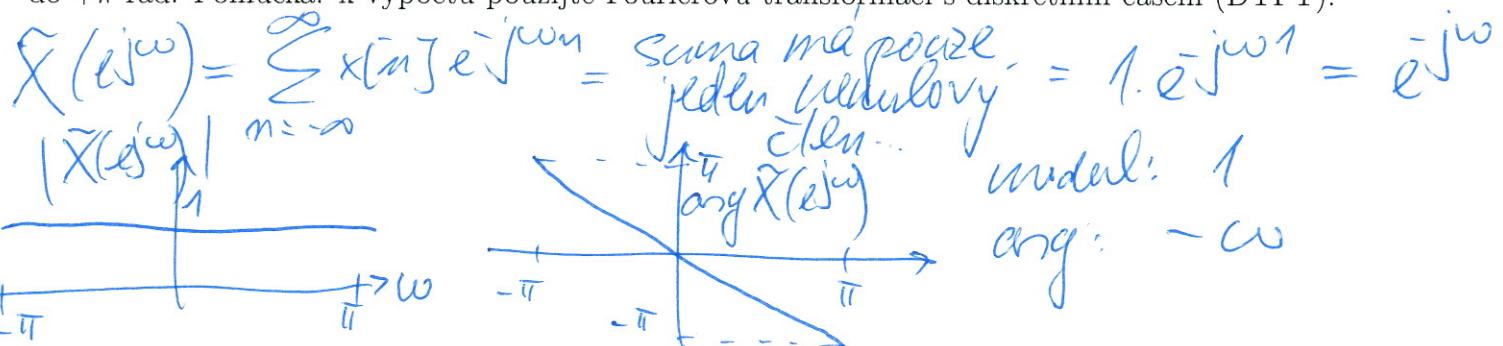
Vzorkování v čase: $x_s = x(t) \cdot S(t)$ ← vzorkovací signál selence Diracových impulsu (časově)

ve frekvenci: $X_s(j\omega) = X(j\omega) * S(j\omega)$ ← spektrum je také selence Dir. impulsu (četvrtice).

Příklad 10 Signál s diskrétním časem je dán takto: $x[n] = \begin{cases} 1 & \text{pro } n = 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$. Vypočítejte a nakreslete

průběh modulu i argumentu jeho spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ pro normované kruhové frekvence ω od $-\pi$ rad do $+\pi$ rad. Pomůcka: k výpočtu použijte Fourierovu transformaci s diskrétním časem (DTFT).

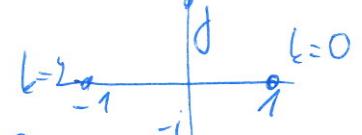
Příklad 11 Signál s diskrétním časem o délce $N = 4$ je pro $n = [0 \ 1 \ 2 \ 3]$ dán takto: $x[n] = [0 \ 1 \ 0 \ 0]$. Vypočtěte všechny koeficienty jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT): $X[k]$. Pomůcka: můžete provést kontrolu: hodnoty koeficientů $X[k]$ vzorkují průběh DTFT (předcházející příklad) na normovaných kruhových frekvencích $k \frac{2\pi}{N}$.

$$X[k] = \sum_{n=0}^{N-1} x[n] e^{-j \frac{2\pi}{N} kn}$$

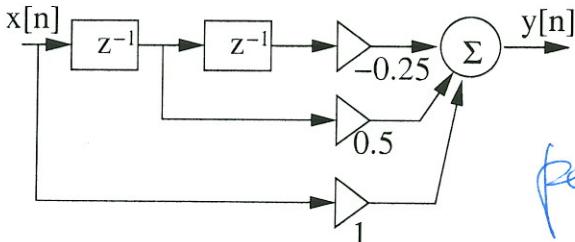
k	$e^{-j \frac{2\pi}{4} kn}$	$= e^{-j \frac{2\pi}{4} k \cdot 1} = e^{-j \frac{\pi k}{2}}$
0	1	
1	-j	
2	-1	
3	j	

$$X[0] = \dots \quad X[1] = \dots \quad X[2] = \dots \quad X[3] = \dots$$

pozor! jde o
normované
kruhové
frekvence

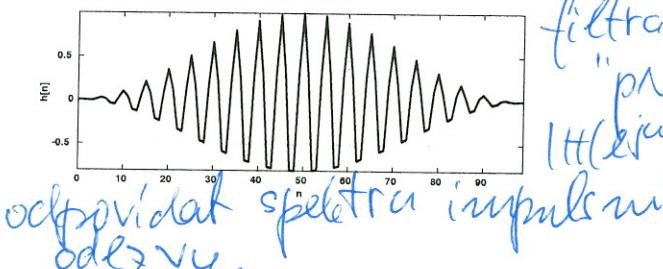
Příklad 12 Určete, zda je číslicový filtr se schématem na obrázku stabilní. Své tvrzení krátce zdůvodněte.

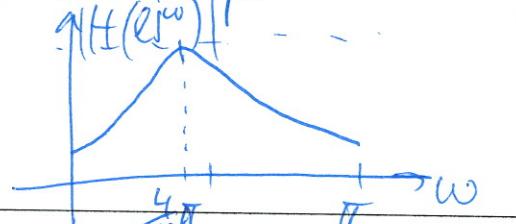
$k=3$ je nutné se dívat na $w = -\frac{\pi}{2}$

pozor FIR Filter $\Rightarrow$ stabilní!

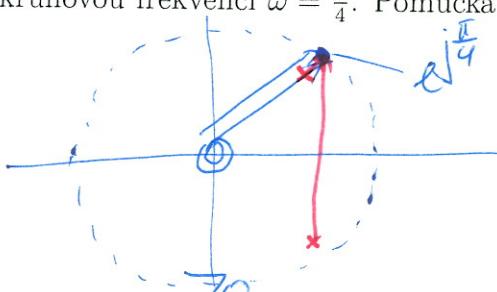
Příklad 13 Impulsní odezva číslicového filtru má délku $N = 100$ vzorků a je na obrázku. Byla vygenerována jako $h[n] = w[n] \cos(\frac{4\pi}{10}n)$, kde $w[n]$ je okno tlumící na okrajích. Nakreslete približně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(e^{j\omega})|$ pro normované kruhové frekvence ω od 0 do π rad a napište, na které frekvenci má maximum.

filtrace z uladění podobnosti /
"pronáší" do impulsního rezu
 $|H(e^{j\omega})|$ bude

Příklad 14 Přenosová funkce $H(z)$ číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{4}}$. Určete modul a argument jeho frekvenční charakteristiky pro normovanou kruhovou frekvenci $\omega = \frac{\pi}{4}$. Pomůcka: $\sqrt{2} = 1.4$, $\frac{1}{\sqrt{2}} = 0.7$.

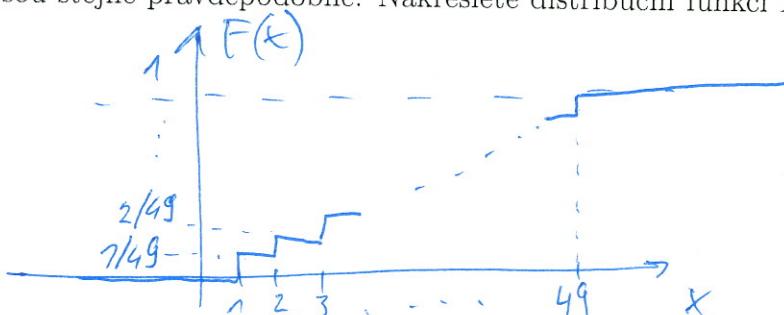
$$|H(e^{j\frac{\pi}{4}})| = \dots, \quad \arg H(e^{j\frac{\pi}{4}}) = \dots$$

$$\text{modul: } \frac{\text{součin délek modrých vlníků}}{\text{součin délek červených vlníků}} =$$

$$= \frac{1 \cdot 1}{0,01 \cdot 2 \cdot \frac{1}{\sqrt{2}}} = \frac{100}{\sqrt{2}} = 70$$

argument = součet úhlů modrých vlníků
vlník = součet úhlů červených vlníků

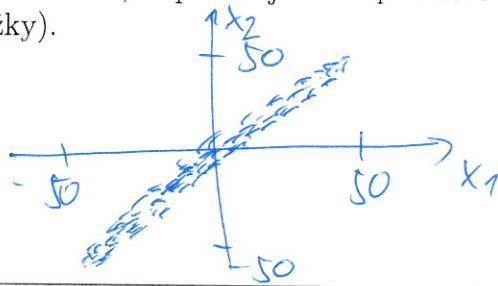
Příklad 15 Stacionární náhodný signál "Sportka" $\xi[n]$ nabývá diskrétních hodnot $X_1 = 1$ až $X_{49} = 49$, které jsou stejně pravděpodobné. Nakreslete distribuční funkci $F(x)$ tohoto náhodného signálu.

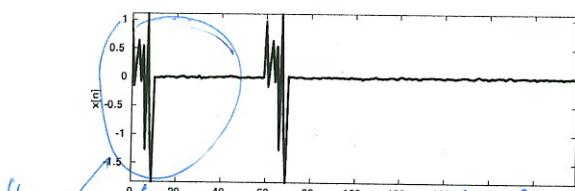
$$F(x) = P\{\xi[n] < x\}$$

Příklad 16 Stacionární náhodný signál $\xi[n]$ má spojité hodnoty v intervalu od -50 do +50. Vzorek $\xi[n]$ se od předcházejícího $\xi[n-1]$ liší maximálně o 3, tedy $|\xi[n] - \xi[n-1]| < 3$. Nakreslete, jak bude přibližně vypadat sdružená funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $p(x_1, x_2, k)$ náhodného signálu pro sousední vzorky (tedy $k = 1$) a krátce zdůvodněte. Pomůcka: funkce bude 2D, doporučuji osu x_1 vodorovně, x_2 svisle a jako hodnoty stupně sedí (příp. stupně barvy Vaši tužky).

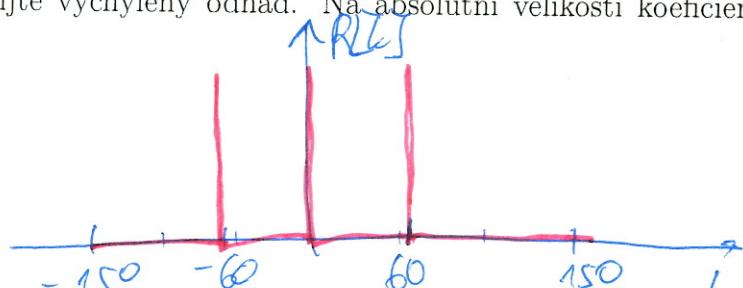
*Hustota pouze pro
 $x_1, x_2 \in [-50, 50]$, jinak nula
sousední vzorky se nemohou
moc lišit $\Rightarrow$ silná podobnost*

Příklad 17 Na obrázku je průběh náhodného signálu $x[n]$. Nakreslete přibližně průběh jeho korelačních koeficientů $R[k]$ pro k od -150 do +150. Použijte vychýlený odhad. Na absolutní velikosti koeficientů nezáleží.

*"dávka vypadá jde bílý šum:
žádá podobnost" pokud se ale
jsou podobné podobnosti → filtri podobnosti!*

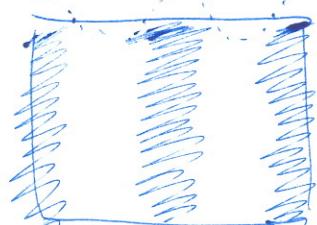

Příklad 18 Odvodte vztah pro poměr signálu k šumu způsobenému kvantováním pro náhodný vstupní signál, jehož funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti je konstantní od hodnoty $-A$ do A , nulová jinde. Máme k disposici b bitů, tedy $L = 2^b$ kvantovacích hladin. Ty jsou rozmístěny od $-A$ do A ; na nejbližší kvantovací hladinu zaokrouhlujeme. Pomůcka: postup jsme viděli na přednášce, jediným rozdílem je, že na vstupu není cosinusovka, ale náhodný signál.

$$\begin{aligned} A &= \frac{2A}{L} \\ \text{sum} &= \begin{cases} 1 & \text{if } -\frac{A}{2} \leq x < \frac{A}{2} \\ 0 & \text{else} \end{cases} \\ P_e &= \frac{1}{12} \\ P_s &= \frac{(2A)^2}{12} = 10 \log_{10} L^2 = 10 \log_{10} (2^b)^2 = 20b \log_{10} 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{SNR} &= 10 \log_{10} \frac{P_s}{P_e} = \\ &= 10 \log_{10} \frac{(2A)^2}{\Delta^2} = 10 \log_{10} \frac{4A^2}{\Delta^2} = \\ &= 6b \text{ dB} \end{aligned}$$

Příklad 19 Nakreslete obrázek o rozměrech $K = 100$ řádků a $L = 100$ sloupců s pixely danými vztahem: $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos(2\pi \frac{2}{100} l)$, kde k je svislé počítadlo řádků a l je vodorovné počítadlo sloupců. Bílá (papír) je nula, černá (nebo barva Vaši tužky) je 1.

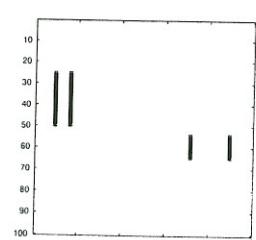
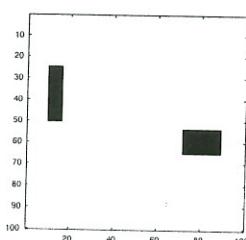

2 "vlny" vodorovně

*fento výsle-
del bez úpravy
stačí!*

Příklad 20 Na prvním obrázku je vstupní obrázek $x[k, l]$, na druhém jeho vyfiltrovaná verze. Bílá (papír) je nula, černá je 1. Jednalo se o filtraci pomocí masky (konvolučního jádra, matice) $h[k, l]$ o rozměrech 3×3 . Napište hodnoty $h[k, l]$ pro tuto filtraci.

*délce svislých hran, papír-
faleš:*

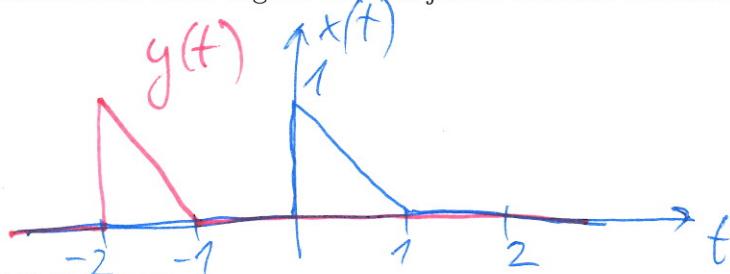
$$\frac{1}{8} \begin{bmatrix} -1 & 0 & 1 \\ -2 & 0 & 2 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 2.1.2020, skupina B

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: ..... REF
 (prosím čitelně!)

Příklad 1 Signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = \begin{cases} 1-t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$

Nakreslete tento signál a do stejného obrázku nakreslete signál $y(t) = x(t+2)$.

Příklad 2 Periodický signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = 2.5 + 16 \cos(300\pi t - 0.3\pi)$. Určete hodnotu nultého koeficientu jeho Fourierovy řady (FŘ).

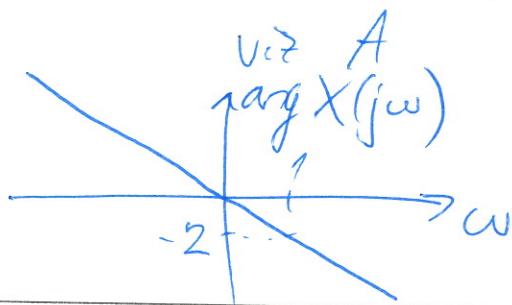
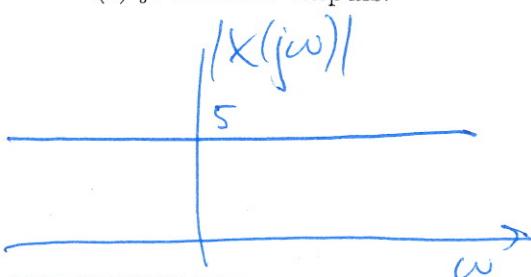
viz A

$$c_0 = \dots 2,5 \dots$$

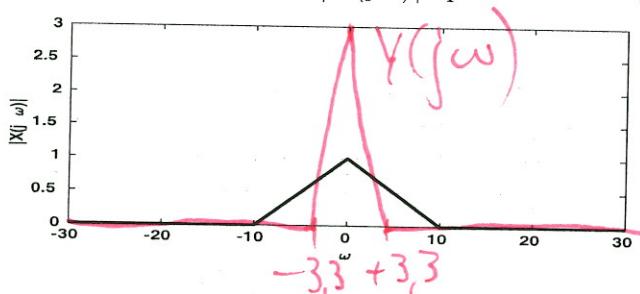
Příklad 3 Ukažte na zvoleném periodickém komplexním signálu se spojitým časem $x(t)$, že pro jeho koeficienty Fourierovy řady (FŘ) neplatí symetrie platná pro reálné signály: $c_k = c_{-k}^*$

cosinusová s komplexní amplitudou má sobě lì se signál konstantu, násebí se i koeficienty FŘ)
 $x(t) = j \cos(\omega_1 t)$: $c_1 = j \cdot \frac{1}{2}$ $c_{-1} = j \cdot \frac{1}{2}$
neplatí $c_1 = c_{-1}^*$

Příklad 4 Nakreslete průběh modulu a argumentu spektrální funkce $X(j\omega)$ pro signál: $x(t) = 5\delta(t-2)$, kde $\delta(t)$ je Diracův impuls.

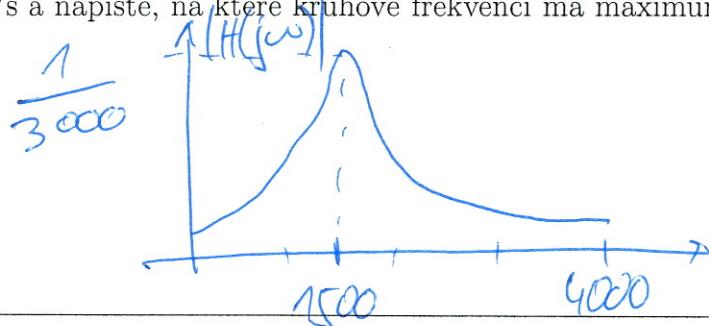
Příklad 5 Na obrázku je modul spektrální funkce $|X(j\omega)|$ signálu $x(t)$. Nakreslete do stejného obrázku modul spektrální funkce $|Y(j\omega)|$ zpomaleného signálu $y(t) = x(\frac{t}{3})$

viz A
 3x rychlejsí a 3x větší

Příklad 6 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem nemá žádné nulové body a má dva póly: $p_1 = -1 + j1500$, $p_2 = -1 - j1500$

Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(j\omega)|$ pro kruhové frekvence ω od 0 do 4000 rad/s a napište, na které kruhové frekvenci má maximum.

viz A

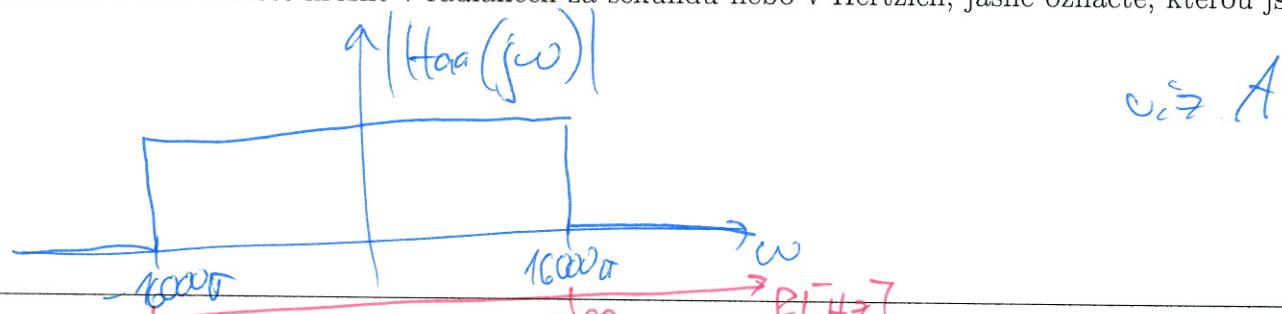
$$\text{nat. p} \approx 1500 \text{ rad/s}$$

Příklad 7 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem je dána takto: $H(s) = \frac{s+1}{s^2-2s+1}$. Určete, zda je systém stabilní.

viz A

Příklad 8 Nakreslete průběh modulu frekvenční charakteristiky anti-aliasingového filtru $|H_{aa}(j\omega)|$ pro vzorkování na vzorkovací frekvenci $F_s = 16$ kHz

Frekvenční osu můžete kreslit v radiánech za sekundu nebo v Hertzích, jasně označte, kterou jste použili.

viz A

Příklad 9 Dokážte libovolným způsobem, že spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ (ω je normovaná kruhová frekvence) signálu s diskrétním časem $x[n]$ je periodická.

$$\begin{aligned} & \text{spektrum se vypočítá pomocí DTFT: } \tilde{X}(e^{j\omega}) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x[n] e^{-jn\omega} \\ & \text{přidáním libovolného většemu } 2\pi \text{ k } \omega: \\ & \tilde{X}(e^{j(\omega+2\pi)}) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x[n] e^{-j(n+2\pi)\omega} = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x[n] e^{-jn\omega} e^{-j2\pi\omega} = \\ & = \tilde{X}(e^{j\omega}) \end{aligned}$$

Příklad 10 Signál s diskrétním časem je dán takto: $x[n] = \begin{cases} 1 & \text{pro } n=1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$. Vypočítejte a nakreslete průběh modulu i argumentu jeho spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ pro normované kruhové frekvence ω od $-\pi$ rad do $+\pi$ rad. Pomůcka: k výpočtu použijte Fourierovu transformaci s diskrétním časem (DTFT).

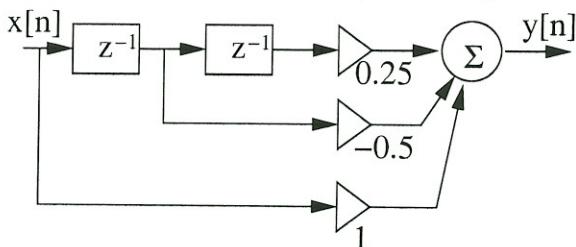
Viz A

Příklad 11 Signál s diskrétním časem o délce $N = 4$ je pro $n = [0 \ 1 \ 2 \ 3]$ dán takto: $x[n] = [0 \ 1 \ 0 \ 0]$. Vypočtěte všechny koeficienty jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT): $X[k]$. Pomůcka: můžete provést kontrolu: hodnoty koeficientů $X[k]$ vzorkují průběh DTFT (předcházející příklad) na normovaných kruhových frekvencích $k \frac{2\pi}{N}$.

Viz A

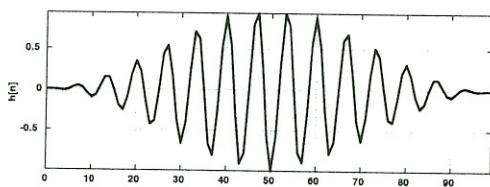
$$X[0] = \dots \quad X[1] = \dots \quad X[2] = \dots \quad X[3] = \dots$$

Příklad 12 Určete, zda je číslicový filtr se schématem na obrázku stabilní. Své tvrzení krátce zdůvodněte.

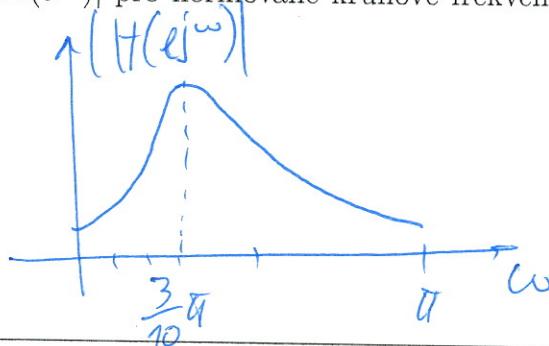

Viz A

Příklad 13 Impulsní odezva číslicového filtru má délku $N = 100$ vzorků a je na obrázku. Byla vygenerována jako $h[n] = w[n] \cos(\frac{3\pi}{10}n)$, kde $w[n]$ je okno tlumící na okrajích. Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(e^{j\omega})|$ pro normované kruhové frekvence ω od 0 do π rad a napište, na které frekvenci má maximum.

Viz A, met. na
 $\omega = \frac{3\pi}{10}$

Viz A

Příklad 14 Přenosová funkce $H(z)$ číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{4}}$. Určete modul a argument jeho frekvenční charakteristiky pro normovanou kruhovou frekvenci $\omega = \frac{\pi}{4}$. Pomůcka: $\sqrt{2} = 1.4$, $\frac{1}{\sqrt{2}} = 0.7$.

Viz A

$$|H(e^{j\frac{\pi}{4}})| = \dots, \quad \arg H(e^{j\frac{\pi}{4}}) = \dots$$

Příklad 15 Stacionární náhodný signál "Sportka" $\xi[n]$ nabývá diskrétních hodnot $X_1 = 1$ až $X_{49} = 49$, které jsou stejně pravděpodobné. Nakreslete distribuční funkci $F(x)$ tohoto náhodného signálu.

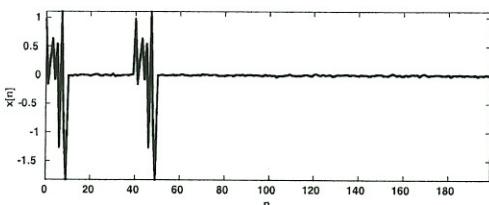
Viz A

B

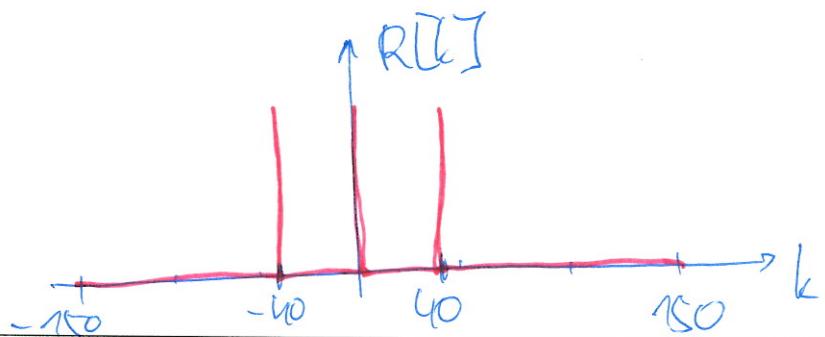
Příklad 16 Stacionární náhodný signál $\xi[n]$ má spojité hodnoty v intervalu od -50 do +50. Vzorek $\xi[n]$ se od předcházejícího $\xi[n-1]$ liší maximálně o 3, tedy $|\xi[n] - \xi[n-1]| < 3$. Nakreslete, jak bude přibližně vypadat sdružená funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $p(x_1, x_2, k)$ náhodného signálu pro sousední vzorky (tedy $k = 1$) a krátce zdůvodněte. Pomůcka: funkce bude 2D, doporučuji osu x_1 vodorovně, x_2 svisle a jako hodnoty stupně sedi (příp. stupně barvy Vaši tužky).

viz A

Příklad 17 Na obrázku je průběh náhodného signálu $x[n]$. Nakreslete přibližně průběh jeho korelačních koeficientů $R[k]$ pro k od -150 do +150. Použijte vychýlený odhad. Na absolutní velikosti koeficientů nezáleží.

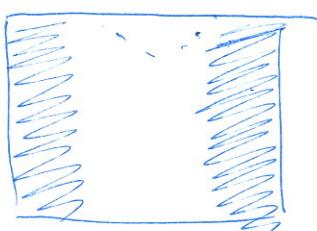
viz A

Příklad 18 Odvodte vztah pro poměr signálu k šumu způsobenému kvantováním pro náhodný vstupní signál, jehož funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti je konstantní od hodnoty $-A$ do A , nulová jinde. Máme k disposici b bitů, tedy $L = 2^b$ kvantovacích hladin. Ty jsou rozmístěny od $-A$ do A ; na nejbližší kvantovací hladinu zaokrouhlujeme. Pomůcka: postup jsme viděli na přednášce, jediným rozdílem je, že na vstupu není cosinusovka, ale náhodný signál.

viz A

Příklad 19 Nakreslete obrázek o rozměrech $K = 100$ řádků a $L = 100$ sloupců s pixely danými vztahem: $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos(2\pi \frac{k}{100} l)$, kde k je svislé počitadlo řádků a l je vodorovné počitadlo sloupců. Bílá (papír) je nula, černá (nebo barva Vaši tužky) je 1.

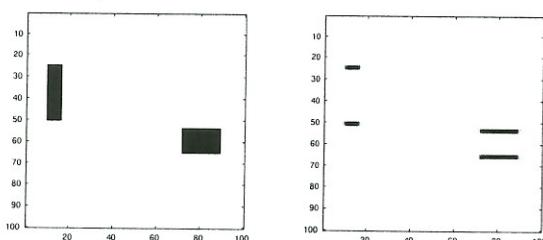

1 "černá" vodorovně

Příklad 20 Na prvním obrázku je vstupní obrázek $x[k, l]$, na druhém jeho vyfiltrovaná verze. Bílá (papír) je nula, černá je 1. Jednalo se o filtrace pomocí masky (konvolučního jádra, matice) $h[k, l]$ o rozměrech 3×3 . Napište hodnoty $h[k, l]$ pro tuto filtrace.

délka vodorovných hranc, např. 10

$$\frac{1}{8} \begin{bmatrix} -1 & -2 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

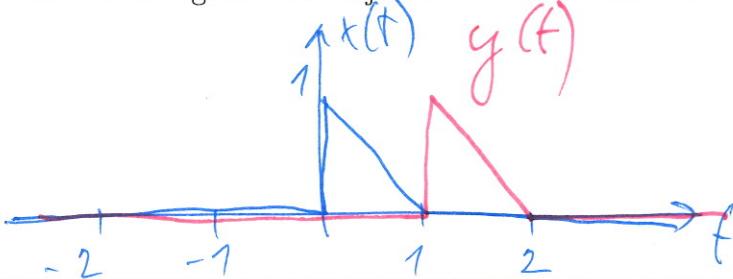

Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 2.1.2020, skupina C

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: ..... REF
 (prosím čitelně!)

Příklad 1 Signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = \begin{cases} 1-t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$

Nakreslete tento signál a do stejného obrázku nakreslete signál $y(t) = x(t - 1)$.

Příklad 2 Periodický signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = 1.5 + 16 \cos(200\pi t + 0.3\pi)$. Určete hodnotu nultého koeficientu jeho Fourierovy řady (FŘ).

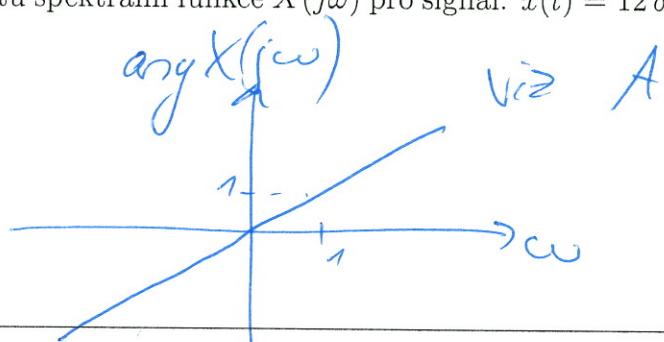
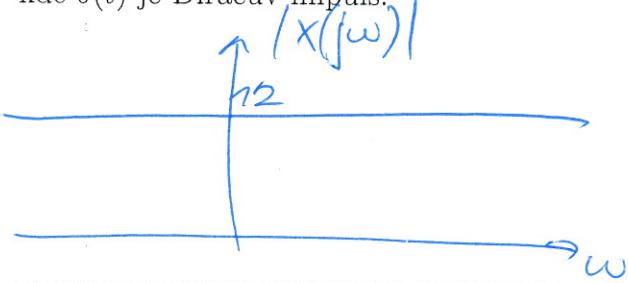
viz A/B

$$c_0 = \dots, 7,5$$

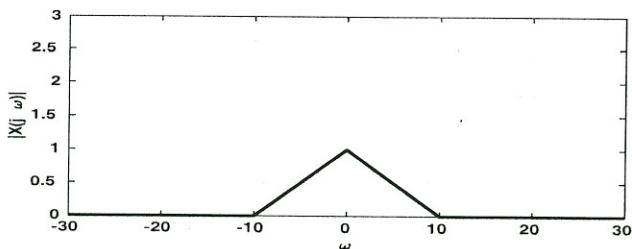
Příklad 3 Ukažte na zvoleném periodickém **komplexním** signálu se spojitým časem $x(t)$, že pro jeho koeficienty Fourierovy řady (FŘ) neplatí symetrie platná pro reálné signály: $c_k = c_{-k}^*$

viz A/B

Příklad 4 Nakreslete průběh modulu a argumentu spektrální funkce $X(j\omega)$ pro signál: $x(t) = 12\delta(t+1)$, kde $\delta(t)$ je Diracův impuls.

Příklad 5 Na obrázku je modul spektrální funkce $|X(j\omega)|$ signálu $x(t)$. Nakreslete do stejného obrázku modul spektrální funkce $|Y(j\omega)|$ zpomaleného signálu $y(t) = x(\frac{t}{2})$

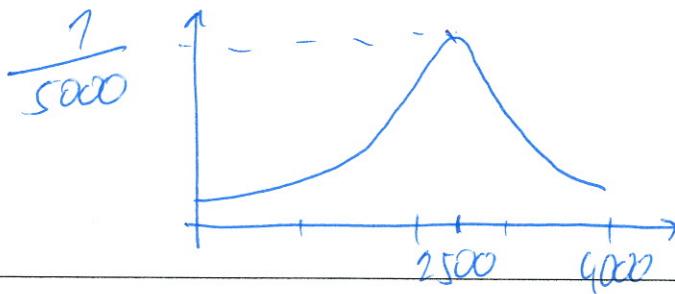

viz A

Příklad 6 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem nemá žádné nulové body a má dva póly:

$$p_1 = -1 + j2500, p_2 = -1 - j2500$$

Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(j\omega)|$ pro kruhové frekvence ω od 0 do 4000 rad/s a napište, na které kruhové frekvenci má maximum.

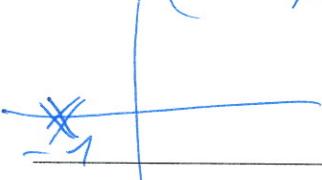

viz A

max. pro
 $\omega = 2500 \text{ rad/s}$

Příklad 7 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem je dána takto: $H(s) = \frac{s+1}{s^2+2s+1}$. Určete, zda je systém stabilní.

$$H(s) = \frac{s+1}{(s+1)(s+1)} = \frac{s+1}{(s-(-1))(s-(-1))}$$

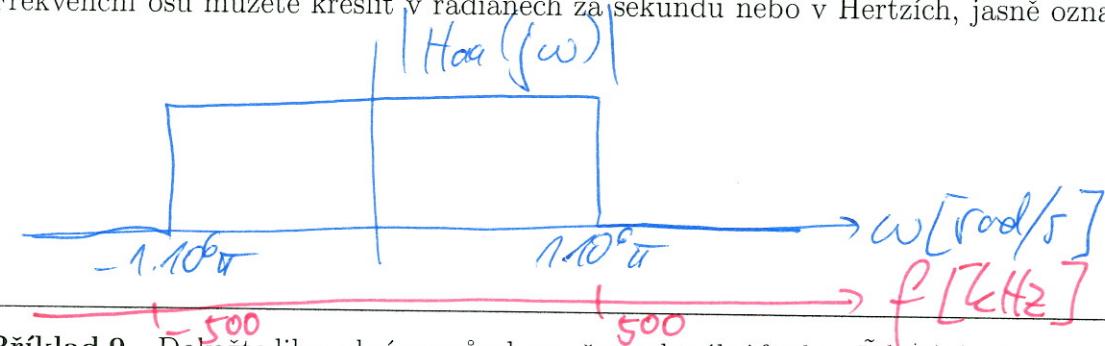

dva póly
 $p_1 = -1, p_2 = -1$

reálná složka,
položka je záporná
 $\Rightarrow$ stabilní

Příklad 8 Nakreslete průběh modulu frekvenční charakteristiky anti-aliasingového filtru $|H_{aa}(j\omega)|$ pro vzorkování na vzorkovací frekvenci $F_s = 1 \text{ MHz}$.

Frekvenční osu můžete kreslit v radiánech za sekundu nebo v Hertzích, jasně označte, kterou jste použili.

viz A

Příklad 9 Dokažte libovolným způsobem, že spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ (ω je normovaná kruhová frekvence) signálu s diskrétním časem $x[n]$ je periodická.

viz A/B

Příklad 10 Signál s diskrétním časem je dán takto: $x[n] = \begin{cases} 1 & \text{pro } n=1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$. Vypočítejte a nakreslete průběh modulu i argumentu jeho spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ pro normované kruhové frekvence ω od $-\pi$ rad do $+\pi$ rad. Pomůcka: k výpočtu použijte Fourierovu transformaci s diskrétním časem (DTFT).

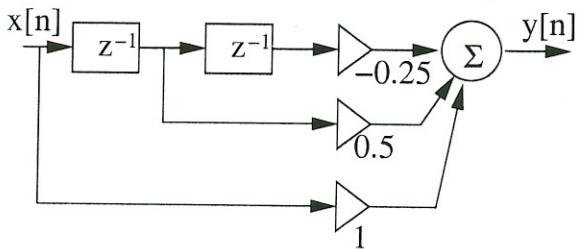
viz A

Příklad 11 Signál s diskrétním časem o délce $N = 4$ je pro $n = [0 \ 1 \ 2 \ 3]$ dán takto: $x[n] = [0 \ 1 \ 0 \ 0]$. Vypočtěte všechny koeficienty jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT): $X[k]$. Pomůcka: můžete provést kontrolu: hodnoty koeficientů $X[k]$ vzorkují průběh DTFT (předcházející příklad) na normovaných kruhových frekvencích $k \frac{2\pi}{N}$.

viz A

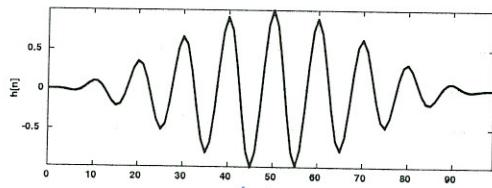
$$X[0] = \dots \quad X[1] = \dots \quad X[2] = \dots \quad X[3] = \dots$$

Příklad 12 Určete, zda je číslicový filtr se schématem na obrázku stabilní. Své tvrzení krátce zdůvodněte.

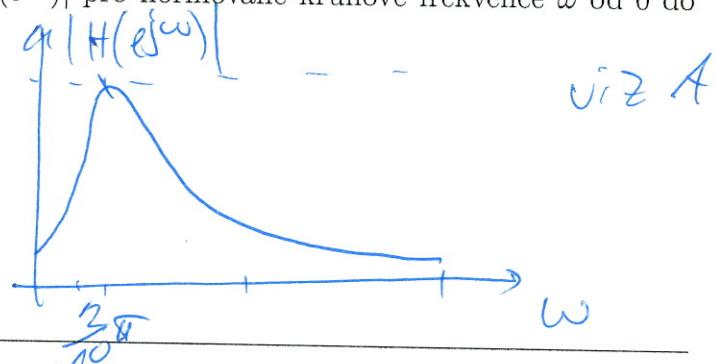

viz A

Příklad 13 Impulsní odezva číslicového filtru má délku $N = 100$ vzorků a je na obrázku. Byla vygenerována jako $h[n] = w[n] \cos(\frac{2\pi}{10}n)$, kde $w[n]$ je okno tlumící na okrajích. Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(e^{j\omega})|$ pro normované kruhové frekvence ω od 0 do π rad a napište, na které frekvenci má maximum.

viz A
max už $\omega = \frac{\pi}{10}$

viz A

Příklad 14 Přenosová funkce $H(z)$ číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{4}}$. Určete modul a argument jeho frekvenční charakteristiky pro normovanou kruhovou frekvenci $\omega = \frac{\pi}{4}$. Pomůcka: $\sqrt{2} = 1.4$, $\frac{1}{\sqrt{2}} = 0.7$.

viz A

$$|H(e^{j\frac{\pi}{4}})| = \dots, \quad \arg H(e^{j\frac{\pi}{4}}) = \dots$$

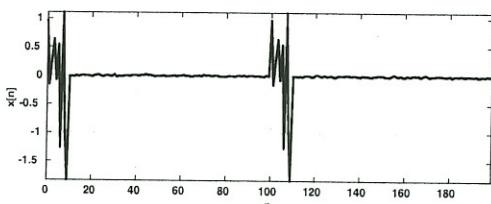
Příklad 15 Stacionární náhodný signál "Sportka" $\xi[n]$ nabývá diskrétních hodnot $X_1 = 1$ až $X_{49} = 49$, které jsou stejně pravděpodobné. Nakreslete distribuční funkci $F(x)$ tohoto náhodného signálu.

viz x

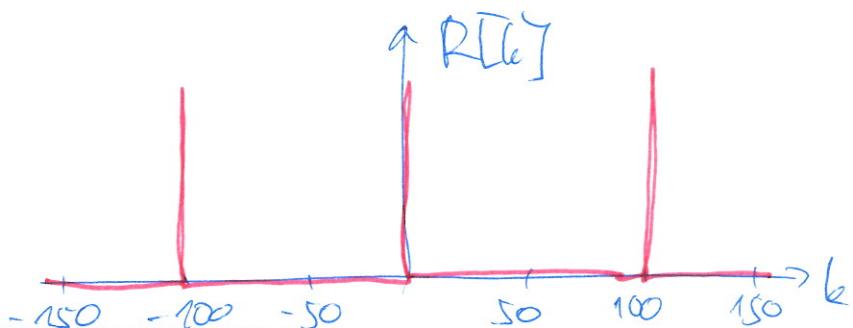
Příklad 16 Stacionární náhodný signál $\xi[n]$ má spojité hodnoty v intervalu od -50 do +50. Vzorek $\xi[n]$ se od předcházejícího $\xi[n-1]$ liší maximálně o 3, tedy $|\xi[n] - \xi[n-1]| < 3$. Nakreslete, jak bude přibližně vypadat sdružená funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $p(x_1, x_2, k)$ náhodného signálu pro sousední vzorky (tedy $k = 1$) a krátce zdůvodněte. Pomůcka: funkce bude 2D, doporučuji osu x_1 vodorovně, x_2 svisle a jako hodnoty stupně šedi (příp. stupně barvy Vaší tužky).

viz A

Příklad 17 Na obrázku je průběh náhodného signálu $x[n]$. Nakreslete přibližně průběh jeho korelačních koeficientů $R[k]$ pro k od -150 do +150. Použijte vychýlený odhad. Na absolutní velikosti koeficientů nezáleží.

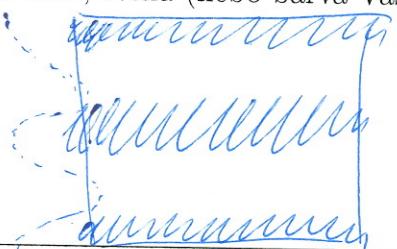
viz A

Příklad 18 Odvoďte vztah pro poměr signálu k šumu způsobenému kvantováním pro náhodný vstupní signál, jehož funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti je konstantní od hodnoty $-A$ do A , nulová jinde. Máme k disposici b bitů, tedy $L = 2^b$ kvantovacích hladin. Ty jsou rozmištěny od $-A$ do A ; na nejbližší kvantovací hladinu zaokrouhlujeme. Pomůcka: postup jsme viděli na přednášce, jediným rozdílem je, že na vstupu není cosinusovka, ale náhodný signál.

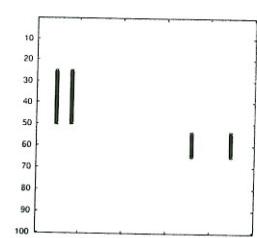
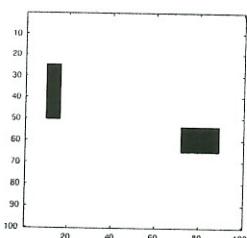
viz A

Příklad 19 Nakreslete obrázek o rozměrech $K = 100$ řádků a $L = 100$ sloupců s pixely danými vztahem: $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos(2\pi \frac{2}{100} k)$, kde k je svislé počitadlo řádků a l je vodorovné počitadlo sloupců. Bílá (papír) je nula, černá (nebo barva Vaší tužky) je 1.

2 "vlny" svisle

Příklad 20 Na prvním obrázku je vstupní obrázek $x[k, l]$, na druhém jeho vyfiltrovaná verze. Bílá (papír) je nula, černá je 1. Jednalo se o filtraci pomocí masky (konvolučního jádra, matice) $h[k, l]$ o rozměrech 3×3 . Napište hodnoty $h[k, l]$ pro tuto filtrace.

viz A

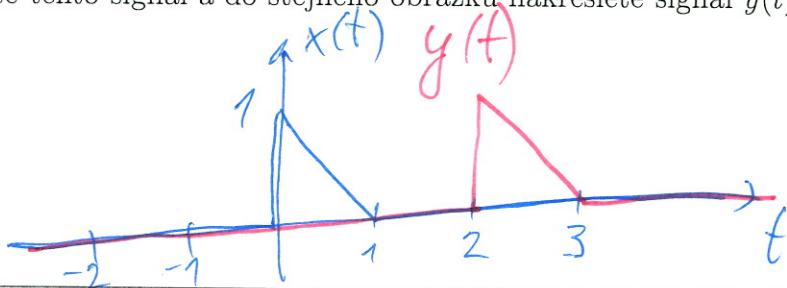
Semestrální zkouška ISS, řádný termín, 2.1.2020, skupina D

REF

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....
 (prosím čitelně!)

Příklad 1 Signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = \begin{cases} 1-t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$

Nakreslete tento signál a do stejného obrázku nakreslete signál $y(t) = x(t-2)$.

Příklad 2 Periodický signál se spojitým časem je dán jako: $x(t) = 0.5 + 16 \cos(100\pi t + 0.3\pi)$. Určete hodnotu nultého koeficientu jeho Fourierovy řady (FŘ).

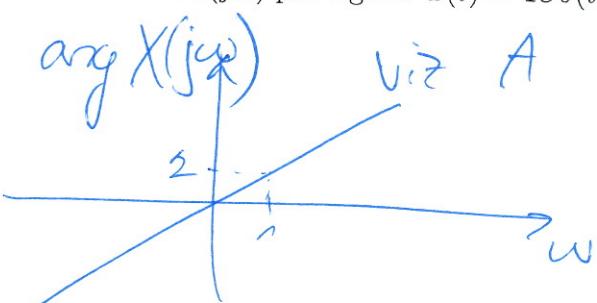
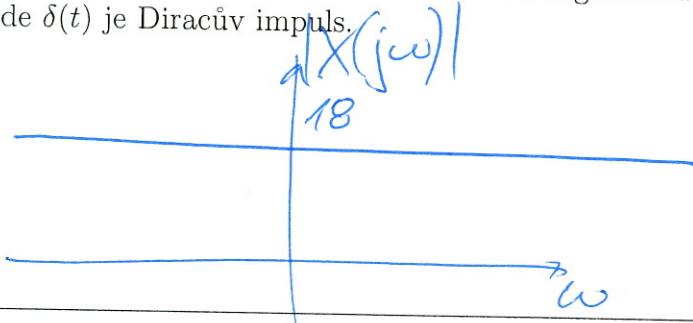
viz A

$$c_0 = \dots \quad 0.5$$

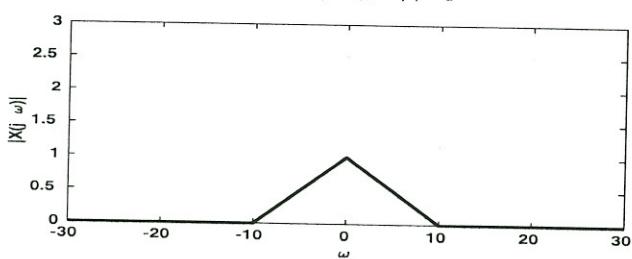
Příklad 3 Ukažte na zvoleném periodickém **komplexním** signálu se spojitým časem $x(t)$, že pro jeho koeficienty Fourierovy řady (FŘ) neplatí symetrie platná pro reálné signály: $c_k = c_{-k}^*$

viz A/B

Příklad 4 Nakreslete průběh modulu a argumentu spektrální funkce $X(j\omega)$ pro signál: $x(t) = 18 \delta(t+2)$, kde $\delta(t)$ je Diracův impuls.

Příklad 5 Na obrázku je modul spektrální funkce $|X(j\omega)|$ signálu $x(t)$. Nakreslete do stejného obrázku modul spektrální funkce $|Y(j\omega)|$ zpomaleného signálu $y(t) = x(\frac{t}{3})$

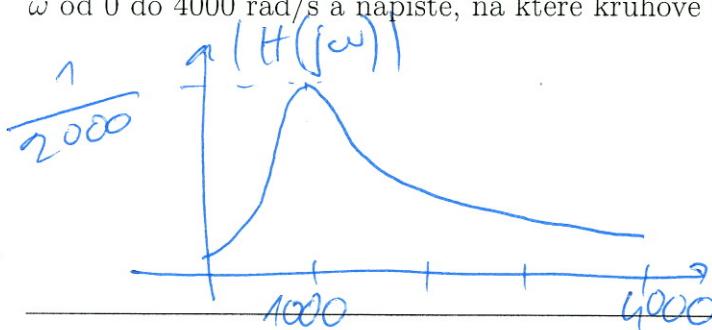

viz B

Příklad 6 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem nemá žádné nulové body a má dva polý:

$$p_1 = -1 + j1000, p_2 = -1 - j1000$$

Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(j\omega)|$ pro kruhové frekvence ω od 0 do 4000 rad/s a napište, na které kruhové frekvenci má maximum.

viz A

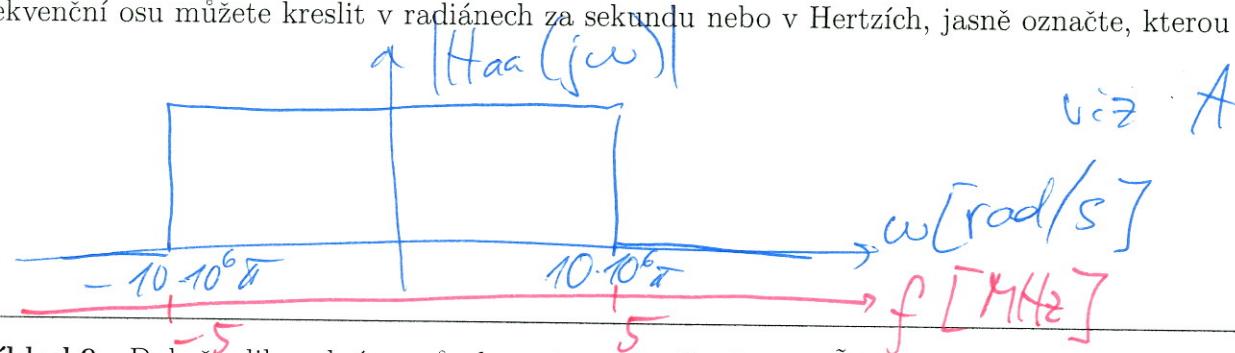
max. pro $\omega = 1000$ /rad/s

Příklad 7 Přenosová funkce $H(s)$ systému se spojitým časem je dána takto: $H(s) = \frac{s-1}{s^2-2s+1}$
Určete, zda je systém stabilní.

viz A (na čitateli stabilita nedává)

Příklad 8 Nakreslete průběh modulu frekvenční charakteristiky anti-aliasingového filtru $|H_{aa}(j\omega)|$ pro vzorkování na vzorkovací frekvenci $F_s = 10$ MHz

Frekvenční osu můžete kreslit v radiánech za sekundu nebo v Hertzích, jasně označte, kterou jste použili.

Příklad 9 Dokažte libovolným způsobem, že spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ (ω je normovaná kruhová frekvence) signálu s diskrétním časem $x[n]$ je periodická.

viz A/B

Příklad 10 Signál s diskrétním časem je dán takto: $x[n] = \begin{cases} 1 & \text{pro } n = 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$. Vypočítejte a nakreslete průběh modulu i argumentu jeho spektrální funkce $\tilde{X}(e^{j\omega})$ pro normované kruhové frekvence ω od $-\pi$ rad do $+\pi$ rad. Pomůcka: k výpočtu použijte Fourierovu transformaci s diskrétním časem (DTFT).

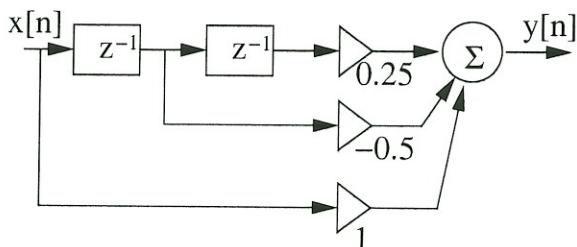
viz A

Příklad 11 Signál s diskrétním časem o délce $N = 4$ je pro $n = [0 \ 1 \ 2 \ 3]$ dán takto: $x[n] = [0 \ 1 \ 0 \ 0]$. Vypočtěte všechny koeficienty jeho diskrétní Fourierovy transformace (DFT): $X[k]$. Pomůcka: můžete provést kontrolu: hodnoty koeficientů $X[k]$ vzorkují průběh DTFT (předcházející příklad) na normovaných kruhových frekvencích $k \frac{2\pi}{N}$.

viz A

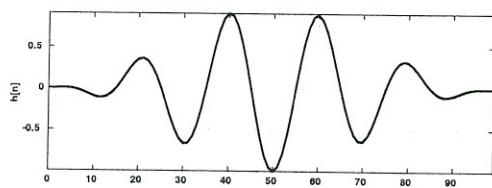
$$X[0] = \dots \quad X[1] = \dots \quad X[2] = \dots \quad X[3] = \dots$$

Příklad 12 Určete, zda je číslicový filtr se schématem na obrázku stabilní. Své tvrzení krátce zdůvodněte.

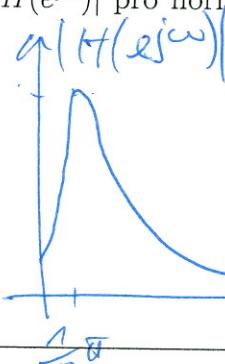

viz A

Příklad 13 Impulsní odezva číslicového filtru má délku $N = 100$ vzorků a je na obrázku. Byla vygenerována jako $h[n] = w[n] \cos(\frac{\pi}{10}n)$, kde $w[n]$ je okno tlumící na okrajích. Nakreslete přibližně průběh modulu frekvenční charakteristiky tohoto systému $|H(e^{j\omega})|$ pro normované kruhové frekvence ω od 0 do π rad a napište, na které frekvenci má maximum.

viz A, mat-
la $\omega = \frac{\pi}{10}$

viz A

Příklad 14 Přenosová funkce $H(z)$ číslicového filtru má dva nulové body: $n_1 = n_2 = 0$ a dva póly: $p_1 = 0.99e^{j\frac{\pi}{4}}$, $p_2 = 0.99e^{-j\frac{\pi}{4}}$. Určete modul a argument jeho frekvenční charakteristiky pro normovanou kruhovou frekvenci $\omega = \frac{\pi}{4}$. Pomůcka: $\sqrt{2} = 1.4$, $\frac{1}{\sqrt{2}} = 0.7$.

viz A

$$|H(e^{j\frac{\pi}{4}})| = \dots, \quad \arg H(e^{j\frac{\pi}{4}}) = \dots$$

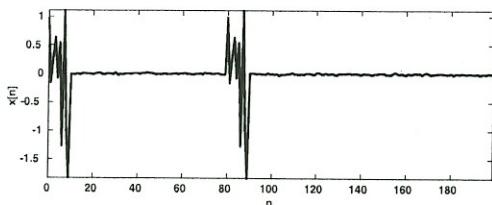
Příklad 15 Stacionární náhodný signál "Sportka" $\xi[n]$ nabývá diskrétních hodnot $X_1 = 1$ až $X_{49} = 49$, které jsou stejně pravděpodobné. Nakreslete distribuční funkci $F(x)$ tohoto náhodného signálu.

viz A

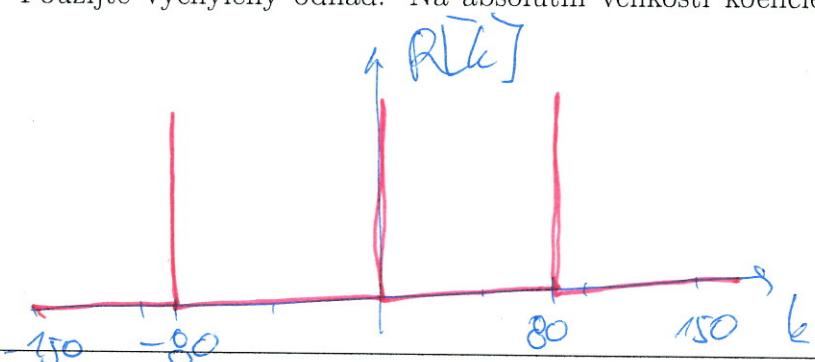
Příklad 16 Stacionární náhodný signál $\xi[n]$ má spojité hodnoty v intervalu od -50 do +50. Vzorek $\xi[n]$ se od předcházejícího $\xi[n-1]$ liší maximálně o 3, tedy $|\xi[n] - \xi[n-1]| < 3$. Nakreslete, jak bude přibližně vypadat sdružená funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti $p(x_1, x_2, k)$ náhodného signálu pro sousední vzorky (tedy $k = 1$) a krátce zdůvodněte. Pomůcka: funkce bude 2D, doporučuji osu x_1 vodorovně, x_2 svisle a jako hodnoty stupně šedi (příp. stupně barvy Vaší tužky).

viz A

Příklad 17 Na obrázku je průběh náhodného signálu $x[n]$. Nakreslete přibližně průběh jeho korelačních koeficientů $R[k]$ pro k od -150 do +150. Použijte vychýlený odhad. Na absolutní velikosti koeficientů nezáleží.

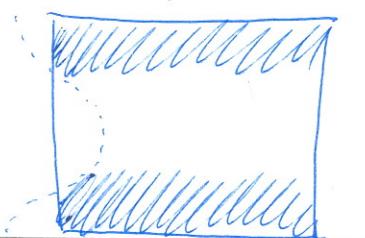
viz A

Příklad 18 Odvoďte vztah pro poměr signálu k šumu způsobenému kvantováním pro náhodný vstupní signál, jehož funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti je konstantní od hodnoty $-A$ do A , nulová jinde. Máme k disposici b bitů, tedy $L = 2^b$ kvantovacích hladin. Ty jsou rozmístěny od $-A$ do A ; na nejbližší kvantovací hladinu zaokrouhlujeme. Pomůcka: postup jsme viděli na přednášce, jediným rozdílem je, že na vstupu není cosinusovka, ale náhodný signál.

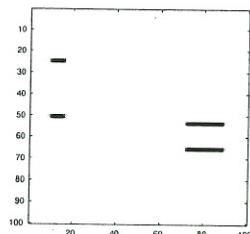
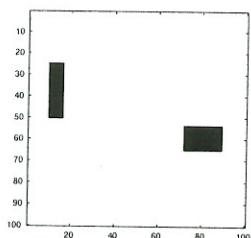
viz A

Příklad 19 Nakreslete obrázek o rozměrech $K = 100$ řádků a $L = 100$ sloupců s pixely danými vztahem: $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos(2\pi \frac{1}{100} k)$, kde k je svislé počitadlo řádků a l je vodorovné počitadlo sloupců. Bílá (papír) je nula, černá (nebo barva Vaší tužky) je 1.

1 "černá" svisle

Příklad 20 Na prvním obrázku je vstupní obrázek $x[k, l]$, na druhém jeho vyfiltrovaná verze. Bílá (papír) je nula, černá je 1. Jednalo se o filtraci pomocí masky (konvolučního jádra, matice) $h[k, l]$ o rozměrech 3×3 . Napište hodnoty $h[k, l]$ pro tuto filtraci.

viz B